

HAAGI TURISMI KONVENTSIOONI PRINTSIIBID

Vastu võetud Ülemaailmsel turismi konverentsil 1989.a. Haagis

Printsiip 1

1. Turismist on saanud nähtus, mis on tunginud tänapäeval sadade miljonite inimeste ellu:
  - a) ta sisaldab inimese vaba liikumist, aga ka teenustesfääri, mis on arenenud nende liikumisel tekkinud vajaduste rahuldamiseks;
  - b) ta on tegevusvaldkond, millel on oluline tähtsus inimeste ja tänapäeva ühiskonna elus, muutudes:
    - üksikisiku vaba aja veetmise vormiks,
    - isikute vaheliste sidemete vahendiks,
    - rahvusvahelistunud poliitiliste, majanduslike ja kultuuriliste kontaktide peamiseks vormiks;
  - c) ta on tänapäeva ühiskonna elu kvaliteeti kujundav tegur ja selle tagajärg, millest tulenevalt peaksid parlamendid ja valitsused:
    - pöörama aktiivsemat tähelepanu turismile,
    - tagama tema harmoonilise arengu vastavalt ühiskonna võimalustele ja vajadustele.
2. Sise- ja rahvusvahelise turismi tähtsaim eeldus on rahu ja julgeolek, mille tugevdamist peaksid püüdlema kõik valitsused kõikidel tasanditel.

Printsiip 2

1. Turism kujuneb kõigi maade sotsiaal-majandusliku kasvu toetavaks efektiivseks teguriks, kui:
  - lahendatakse kõige pakilisemad rahvuslikud ülesanded;
  - rahvuslik majandus jõuab enesevarustamise tasemele;
  - ta ei ole ainsaks tulutoovaks haruks.
2. Selle eesmärgi tagamiseks, kasutades vajadusel mitmesuguseid koostöövorme, on oluline järgmiste meetmete vastuvõtt, et tagada:
  - a) põhiliste objektide olemasolu ja kindla infrastruktuuri loomine;
  - b) turismialaste õppeasutuste loomine, personali ettevalmistamiseks mitmel tasandil;
  - c) turismi arvestatav osa riigi arengu komplekses plaanis koos teiste prioriteetsete harudega nagu põllumajandus, tööstus, tervishoid, sotsiaalkindlustus, haridus jne.;
  - d) siseturismi arengu stimuleerimist võrdsetel alustel väliturismiga. Siseturismi kindel baas oleks eelduseks väliturismi arendamiseks;
  - e) siseturismi planeerimisel regiooni sotsiaalse keskkonna ja seisundi arvestamine;
  - f) mõistlik loodusliku, füüsilise ja kultuurilise keskkonna kasutamine turismis.

Printsiip 3

1. Turismi arengu peamiseks eelduseks on kahjustamata looduslik, kultuuriline ja sotsiaalne keskkond. Turismi ratsionaalne korraldamine võib anda märgatava panuse füüsilise keskkonna ja kultuuripärandi kaitsmisele ning arengule, aga ka elatusaseme tõusule.
2. Arvestades sügavat seotust, mis valitseb turismi ja keskkonna vahel, tuleb tarvitusele võtta efektiivseid meetmeid selleks, et:
  - a) informeerida ja valgustada nii sise- kui välismaal reisivaid turistide loodusliku, kultuurilise ja sotsiaalse keskkonna säilitamise ja austamise vajadusest külastatavates kohtades;
  - b) turismi arengu kompleksel planeerimisel arvestatakse ÜRO Peaassamblee poolt heaks kiidetud ÜRO keskkonnaprogrammi nõudeid;

- c) kindlaks teha turistide poolt külastatavate paikade läbilaskevõime ja tagada selle järgimine isegi siis, kui see tähendaks juurdepääsu piiramist vastavatele paikadele kindlatel perioodidel või aastaagadel;
- d) jätkata looduslike ja rajatud turismi vaatamisväärsuste nimekirja koostamist ja tagada meetmed selleks, et:
  - turismi arenguplaanid arvestaksid rõhutatult küsimusi, mis puudutavad keskkonnakaitset,
  - tagada turistide, turismimajanduse ja ühiskonna kui terviku informeeritust loodusliku ja kultuurilise keskkonna kaitsmise tähtsusest;
- e) stimuleerida alternatiivsete turismivormide arengut, et:
  - tihendada kontakte ja teineteisemõistmist turistide ja neid vastuvõtva elanikkonna vahel,
  - näidata kultuurilist omapära,
  - pakkuda mitmekülgseid ja originaalseid turismitooteid ja objekte;
- f) nende eesmärkide saavutamisel tagada valitsuse ja erasektori koostöö nii rahvuslikul kui ka rahvusvahelisel tasemel.

Printsiip 4

1. Arvestades turismi omapära, tuleb täie tähelepanuga suhtuda nii oma- kui välituristide probleemidesse. Väliturist on iga inimene:
  - a) kes sooritab reisi ükskõik millisesse riiki peale selle maa, mis on tema alaliseks elukohaks;
  - b) kelle peamiseks reisieesmärgiks on reis või viibimine sellel maal, mis ei ületa 3 kuud, välja arvatud need juhud, kus on lubatud viibimine tähtajaga üle kolme kuu või kui uuendatakse kolmekuulist luba;
  - c) kes ei hakka külastataval maal tegema mingit tasustatavat tööd, sõltumata sellest, kas talle seda pakuti või mitte;
  - d) kes vastava reisi või maal viibimise aja lõpul kohustuslikus korras lahkub külastatavalt maalt kas oma alalise elukoha riiki naasemiseks või reisiks teisele maale.
2. Loogiliselt tuleneb, et välituristik ei tohi pidada isikut, kes:
  - ei vasta punktis 1 loetletud kõikidele tingimustele,
  - püüab pikendada maal viibimise luba seal elama-asumise eesmärgil,
  - teeb sellel maal tasustatavat tööd.

Printsiip 5

1. Üleüldise tunnustuse peab saama iga inimese õigus:
  - puhkusele ja vabale ajale, k.a. mõistlikult piiratud tööajale ja perioodiliselt tasustatavale puhkusele,
  - vabale reisimisele, mis allub mõistlikele seadustega sätestatud piirangutele ning ei sea kahtluse alla vaba ümberpaiknemise printsiipe.
2. Selleks, et täielikult tagada need iga inimese põhilised õigused, on vajalik:
  - a) töötada välja ja ellu viia sise- ja rahvusvahelise turismi ning vaba aja veetmisega seotud tegevusaladel tegutsejatele ja nende teenuste kasutajatele kooskõlastatud arengupoliitika;
  - b) riikidel, kes töötavad välja plaane ja programme turismi arendamiseks vastavuses rahvuslike prioriteetidega, tuleks pöörata täit tähelepanu printsiipidele, mis on avaldatud Manila Maailma Turismi Deklaratsioonis, Acapulco Dokumendis, Turismi Hartas ja Turismi Koodeksis.

Printsiip 6

Turismi arendamine nõuab reisideks vajalike formaalsuste lihtsustamist, seetõttu peavad riigid ja erasektor vastu võtma meetmeid, et:

- a) lihtsustada nii individuaalselt kui ka kollektiivselt korraldatavateks turismireisideks nõutavaid formaalsusi, sõltumata kasutatavast transpordiliigist,
- b) anda efektiivne panus vastavate meetmete vastuvõtmise teel turismireiside laiendamiseks passide, viisade, meditsiinilise ja valuutakontrolli lihtsustamisega;
- c) aidata sellel eesmärgil kaasa turismireise puudutava Budapesti Konventsiooni seisukohtade kasutamisele ja täiustamisele, mis toetaks turistidele rakendatava juriidilise staatuse liberaliseerimist ning turismiettevõtete ja teiste turistite teenindavate organisatsioonide tegevust puudutavate tehniliste normide kooskõlastamist.

Printsiip 7

Turistide julgeolek, kaitse ja nende väärkuse austamine on turismi arengu vältimatu eeldus, seetõttu on vajalik:

- a) et turismireiside lihtsustamise meetmetega kaasneksid ka turismiobjektide ja turistide väärkuse kaitse ja julgeoleku tagamise meetmed;
- b) et nendel eesmärkidel oleks kujundatud efektiivne turismiobjektide kaitse ja turistide väärkuse austamise ning julgeolekupoliitika;
- c) täpselt määratleda erilist tähelepanu nõudvad turismikaubad ja -objektid, kuna neid kasutavad turistid;
- d) ette valmistada vastav dokumentatsioon ja informatsioon ohu korraks turismiobjektidele ja vaatamisväärsustele ning kindlustada neile ligipääs;
- e) taotleda turistidele efektiivset kohtulikku kaitset rahvuslikes kohtutes tegevuse korral, mis toob kahju isikutele või nende varale, eriti aga sellise ohtliku akti korral nagu terrorism;
- f) et riigid teeksid koostööd *WTO* raames soovitatavate meetmete programmide väljatöötamiseks, mis reguleerivad turistide julgeoleku ja kaitse küsimusi.

Printsiip 8

Terrorism on turismile reaalseks ohuks. Terroristidesse tuleb suhtuda nagu igasse teise kriminaalsesse elementi ning neid tuleb jälitada ja karistada kasutamata nende suhtes aegumistähtaega: vaid sel juhul ei saa ükski maa terroristidele ohutuks varjupaigaks.

Printsiip 9

1. Turismi kui inimestevahelise tegevuse kvaliteet sõltub pakutavate teenuste kvaliteedist. Seetõttu on vastava hariduse omandamine turismi arengule ja turismimajandusele ülitähtis ning see peab kulgema alates üldhariduskoolidest kuni professionaalide õpetamiseni välja.
2. Sellega seoses peaksid olema vastu võetud efektiivsed meetmed:
  - a) turisminduse valdkonna õppeainete lülitamine koolide ja kõrgkoolide õppeplaanidesse;
  - b) turismiga seotud elukutsete prestiiži tõstmine, mis ergutaks noori karjääri valimisel eelistama turisminduse valdkonda;
  - c) õppeasutuste võrgu loomisel, mis suudaks pakkuda mitte ainult õpetust, vaid ka rahvusvahelisel tasemel standardiseeritud õppeplaanide alusel turismialast haridust, mis kergendaks diplomite vastastikust tunnustamist ja turismipersonali valikut;
  - d) vastavalt *UNESCO* soovitudele kaasa aidata pidevale haridusprotsessile ja kvalifikatsiooni tõstmise kursuste läbiviimisele turisminduse valdkonna personalile, kaasa arvatud õppejõudude õpetamisele.

Printsiip 10

1. Turismi tuleb planeerida riigivõimude ning turismimajanduse juhtide poolt komplekselt ja järjepidevuse alusel, arvestades selle fenomeni kõiki aspekte.
2. Võttes arvesse, et turismil on rahva elus vähemalt samasugune tähendus nagu tööstusel teistele majandusliku ja sotsiaalse tegevuse lülidele ning kuna turismi osa kasvab koos teaduslik-tehnilise progressiga ja vaba aja suurenemisega, on vaja laiendada kõikides riikides rahvuslike turismiadministratsioonide õigusi ja kohustusi, võrdsustades neid tasemega, kus asuvad teiste suuremate majandusharude eest vastutavad administratsioonid.
3. Möödapääsmatuks on muutunud turismi probleemide globaalne lahendamine. See nõuab rahvusliku turismipoliitika loomist, mille väljatöötamisel on eriline osa parlamentidel, kes võtavad vastu turismi reguleerivaid seadusi.
4. Arvestades turismi rahvusvahelist mastaapi, on selle kooskõlastatud arenguks vajalik:
  - rahvusvaheline koostöö nii maailma kui regioonide tasandil,
  - otsene rahvusvaheline koostöö rahvusvaheliste organisatsioonide kanalite kaudu (*WTO*),
  - rahvuslike ja valitsusväliste organisatsioonide koostöö.